

Minnen från Alsjöholm Ingvar Hildingsson

Ingvar Hildingsson visade oss runt kring sin fars Hilding Petterssons barndomshem, Karl Petsa-stället i Blåsås den 9 september 2012. Här följer lite av det som Ingvar berättade om för oss.

Gunvor antecknade och Jan-Erik fotograferade.

Minnen från Alsjöholm

Ingvar Hildingsson

Besök vid husgrunden från Karl Petsa-stället i Blåsås 2012-09-06 tillsammans med Ingvar Hildingsson

Vad har jag för anknytning till dessa bygder? säger Ingvar. Lite släkthistoria först.

Karl Petsa-stället eller Karl Petsa-torpet som det också kallas, var ett torp under Oskar Johansson gård i Karstorp. Tomten uppläts till Karl och Gustava Pettersson. Gustava var dotter till Oskar Johansson. Karl och Gustava fick barnen Ellen, Gunhild, Gerda och Nanny. Nanny födde min far Hilding Pettersson 1911 och han växte upp på Karl Petsa-stället. Nanny gifte sig senare med August som var statare. Men August var inte min fars far. Min fars far var tydligen någon dräng uppe i byn och han blev iväpkörd av min morfar när han fick veta att hans dotter Nanny var med barn.

Far bodde här till han var 13-14 år. Nu är det väl syskonen Nilsson som äger fastigheten där huset stod. Tidigare var det ingen väg utan bara en stig som ledde hit. Gustava var Hildings mormor.

Grunden till Karl Petsa-stället i Blåsås är det enda som finns kvar i dag 2012.

Minnen från Alsjöholm

Ingvar Hildingsson

De hade ju samma mor alla syskonen, Henning, Hilding, Stina det var ju hennes föräldrahem. De fick tomten. Hon bodde neråt Sundtorp och på de gårdarna. Hon är begravd i Mortorp.

Ellen var min fars moster och det var hon som tog hand om min far. Hon var som en fostermor för honom. Ellen var finsömmerska. Ellen hade i sin ungdom lite bekantskap med en man som hette Aron Gustavsson men sen blev det väl inte mer. I slutet på 1930-talet så blev de tillsammans igen och gifte sig. Aron var mycket stark, han kunde bära två gödningssäckar en under varje arm. Säckarna vägde 100 kg styck. De köpte huset uppe på backen i Alsjö.

Han som hade huset innan hette Arnström och han gjorde smördrittlar. Det betyder att han laggade små kärl som man sedan fyllde med smör för export. Han höll på med det ända in på 1940-talet, kanske ännu senare. Aron satt i ena rummet och laggade och i ett utbygge som vi kallade kabyssen hade han sitt virke. Han var inte bara slöjdare han var predikant. Jag har massor av böcker som han skrivit. Han var bekant med Boberg från Mönsterås.

Karl och Gustava samt Ellen är begravda vid Oskars kyrka. Hilding gick i skolan i Karlstorp. Det var ju så många människor i byarna på den tiden, i varje hus och hem.

Ellen var finsömmerska både på Karl Petsa-stället och när hon flyttat till Alsjö. Ellen och två flickor från Alsjöholm gick på kurs hos en sömmerska i Nybro och lärde sig sy. Då bestämde de sig för att gå till fotografen. Det var ju inte så vanligt på den tiden.

Stina Johansson berättar: Moster Ellen, vi kallade henne så. Det var Hildings moster, hon var sömmerska i Blåsås. På min första examen i Karstorp fick jag gå med min gudmor Ingeborg och hennes dotter Lisa. Vi skulle kläder sydda av Moster Ellen. Tänk så fina vi var volanger på kjolen och småblommigt tyg. Hon sydde även en konfirmationsklänning åt mig. Då bodde hon i Alsjö på backen hos en som hette Arnström. När vi som barn lekte kunde vi från vår plats se en cyklist, det var Hilding, Ingvars far. Hilding kom körande som en vilding.

Jag minns, berättar Ingvar, att på 1950-talet var det en maskinist därhemma som glömde något klädesplagg. Efter ett halvår tog mor hand om det men Ellen sydde om det. Hittade man några tyger som var lämpade till kläder så fixade Ellen till det. Antingen byxor, rock eller annat.

Minnen från Alsjöholm Ingvar Hildingsson

Ellen som var finsömmerska hade först sin syateljé på Karl Petsa-stället och senare i Arnströms hus i Västra Alsjö.

Hilding och morfar körde kubb till bobinfabriken i Västra Alsjö. Här bodde skomarkar-Lina brukade far säga när vi åkte förbi det huset i Västra Alsjö. Far började jobba på Klenemåla när han var 13 år. Det föll sig naturligt eftersom Klenemåla gård låg nära Karl Petsa-stället. Han fick arbeta med hästar, skörd och allt annat på gården. Där var han anställd några år hos Gustav Pettersson som då var arrendator. Gustav var Inge Petterssons i Folkehyltan morfar. Hilding jobbade där i alla fall till han var 15 år. De hade en stor ladugård i Klenemåla. Han berättade om hur han bodde i drängstugan och där bodde även flera kompisar. Jag hörde många bravader från Klenemåla gård. En bravad som han pratade om var när han skulle åka ner till kvarnen och mala en säck säd som Klenemåla gård skulle

Minnen från Alsjöholm Ingvar Hildingsson

ha till husbehov. Även drängarna hade ju mat och husrum. När mjölnaren skulle bära ut säcken då hade hästen gått hem. Det blev att slänga upp säcken på ryggen och gå hem. Hästen var ju redan hemma då drängen kom hem.

Var det knapert med mat så fanns det ju ute i hönshuset. Då tog de några ägg och kokte dem i ett handfat på drängkammaren. Där fanns ju öppen spis. Han hade mycket gott minne min far. Han mindes vad det kostade på 1930-talet. Ett kilo smör och en lie kostade lika mycket. Idag kostar en lie 10 gånger så mycket.

**Klenemåla gård, bostadshuset som det såg ut innan branden.
Fotot är taget i juni 2001 och har lånats ut av Mary-Anne Jonsson.**

Därefter var han dräng i Björnasjö hos virkeshandlare Mandus kallad Masse i Björnasjö som köpte skog och sågade. Sen var han jordbruksarbete, körde mjölk och arbetade i skogen. Han körde lite i skogen men högg gjorde han inte.

Hilding cyklade mycket men han tävlade aldrig i någon cykelklubb. Han var nästan överdrivet intresserad av att cykla. Till Påryd cyklade han i stort sett varje dag. En gång hittade jag vid Karl Petsa-torpet den där cykelramen som varit min far Hildings cykel. Han cyklade väldigt mycket. Mycket mer än alla andra. Han var noga och smorde maskiner och cyklar och skötte om föremålen. Det var inget fusk där. Jaga och fiska var han inte något för. Men någon gång fiskade han nere i gölen här nere i Karstorpagölen. Han hade träflöte. Han var inte intresserad senare i livet

Minnen från Alsjöholm

Ingvar Hildingsson

av att fiska. Det räckte med repmöte och när han varit inkallad under kriget det fick räcka med det. Det var mycket folk här i skogarna på den tiden.

Skvaltkvarnar behövde man inte betala skatt för. De kunde man gömma lite.

Vargsmålabönder malde vid Klenemåla kvarn. När jag var vid kvarnen en gång då var en grupp från Bäckebo där och Valle på Målen var ciceron.

Hilding och Ingrid arrenderade Alfred Pettersson gård i Bällsjö i 7 år till 1947. Far sa att han malde hos Anders och Lisa i Toresbo det var en tullkvarn. Han hade de fetaste grisarna. Kvarnstenarna slets ju så man kunde få småflisor med i mjölet. Hur kunde man få in en ny sten i en färdigbyggd kvarn? frågar Ingvar. Jag har aldrig bott i Västra Alsjö. Vi flyttade till Skårebo samma vecka som jag föddes. Min fars moster Ellen flyttade ut till Alsjöholm (nuv. Nilsson).

Konfirmation i Oskars kyrka 1925. Hilding Pettersson med ljust hår, i mitten längst bak intill Lill-Sven
Med på fotot finns Mabel, Lage, Artur i Svalehult, Artur som bodde neråt Brömsebro sedan.
Kanske Stina kan hjälpa till med att känna igen.

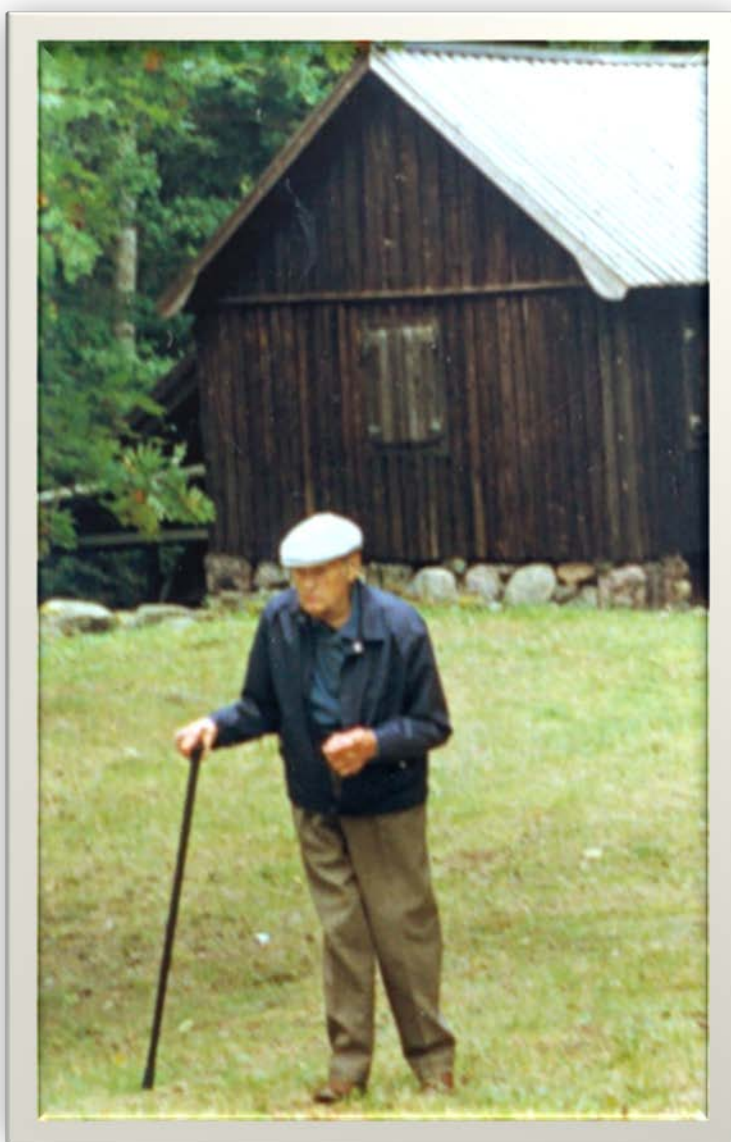
När Hilding konfirmerades bodde han antingen hos Ellen eller i någon drängkammare i Klenemåla. De slutade skolan när de var 13 år.

Hilding är lik mina pojkar. Hildings bror Henning hade glimten i ögat. Henry den andra brodern var lite mer allvarsam. Hans ena syster gifte sig med en cykelhandlare i Kalmar.

Minnen från Alsjöholm Ingvar Hildingsson

Då fanns inte skogen utan då var det slåtterängar och betesmark. De hade cykel och cyklade. När tanterna var inne hos Ellen och skulle prova kläder passade Hilding på att provköra deras cyklar. Se ställde han den på samma plats och sa ingenting. En gång berättade han att Ellen kokte välling. Det var vanlig mat på den tiden. Hilding stod väl här någonstans när han kastade en snöboll som for ner i vällinggrytan genom skorstenen som bara var en kanal. Då blev det ett väsen sa han, så han fick han hålla sig undan lite.

Hilding bad mig om att få åka till Klenemåla kvarn för att uppleva gamla minnen 1999

Minnen från Alsjöholm Ingvar Hildingsson

Mot slutet tror jag de hade en järnspis. Normalt kokade man ju mat över öppen eld. De grytor som de hade har jag kvar än. Både den som de hade att tvätta i och den är inte särskilt stor och järngrytan som de hade till matlagning. Grytorna har järnfötter. Den stora grytan brukar vi ha krasse i nu. Vedspisen har jag kvar. Huset fanns kvar lite in på 1930-talet. När de dog så var det ju ingen som bodde här. Då plockades huset ner och flyttades till Nävraverke på Pårydsvägen. Dom kanske plockade ner murstocken om det var tegel.

Ingvar har detta tråg från Karl Petsa stället.

I slutet på 1930-talet var Hilding dräng hos morfar Oskar Karlsson i Bälsjö. Sen arrenderade mor och han den gården från 1940 till 1947. Nu har Rolf den gården. Därefter köpte de den lilla gården i Skårebo. En väldig massa år efter Klenemåla sa han att han skulle vilja se kvarnen en gång till. Då for vi dit och tog en bild 1999 då han var 88 år.

De hade ju en liten lagård med någon ko så de fick mjölk. Och betet var på skogen. Marken var under gården så det var ju upplåtet. Torpet var ju på Hildings mormors håll. De ägde marken. Vilken gård det var vet jag inte. Hon hette Gustava för de sa ju Stava. Men de bodde ju inte här jämt. De var neråt Skåne han körde hästar och hon gjorde andra sysslor de var säkert på stora gårdar och jobbade också. När de var yngre arbetade han på tegelbruk i Stockholm. Min fars morfar. Hilding sa att på den tiden hade järnvägen kommit till så de kunde förflytta sig. Kvinnorna kunde tvätta åt folk. Det var på äldre dar de slog sig ner här. Karl Pettersson var träskomakare han har byggt ett hus i Björnasjö och ett uthus i Alsjöholm. Han var ju timmerman också. Ellen bodde här ju hela 1920-talet sen flyttade hon till

Minnen från Alsjöholm Ingvar Hildingsson

Alsjöholm. Det har säkert varit mycket lövskog. Det är ganska länge sen Hilding bodde här. För 85 år sedan han flyttade härifrån. Det var 49 års kontrakt man hade på torpet. Det var ofri grund. De sådde hö lite var man kunde och sen bar man hem det. Det är många år sen vägen byggdes. Hilding hade huset som sommarhus i 25 år. Han brukade komma ner till Lurre och Maggan när han var hemma. Min mor kom från Bällsjö, det är ju en annan socken, Örsjö. Hilding dog år 2000.

Min syster har varit här, hon bor i Nybro. Hon bor på Höstgatan och hon jobbade på Konsum i Nybro. Jag har 2 pojkar. Jag jagar inte. Jag var med i fältbiologerna väldigt tidigt och är intresserad av djur och natur. Jag har jobbat i skogen i 33 år, slöjdat och målat i 17 år. Men den övervägande tiden är ju skogsarbete. När jag jagade och stod där med bössan tänkte jag på annat. Här skulle ju gallras osv. Jag tycker inte heller inte om att fiska. Det är roligare att måla något vid staffliet. Jag bakar mycket bröd. Bör tilläggas att Ingvar är mycket anlitad dur och munspelare och berättare.

Här spelar Ingvar durspel i Oskars hembygdsgård 2011.

Minnen från Alsjöholm Ingvar Hildingsson

Ellen, Astrid mormor och Hilding vid Karl Petsa-torpet ca 1914

Vi tackar Ingvar Hildingsson så mycket för att han delar med sig av sina minnen från Blåsås.

Gunvor och Jan-Erik Johansson

Dessa anteckningar finns på Oskars hembygdsförenings hemsida

www.hembygd.se/oskars

under Oskarsboken.

Stöd hembygdsföreningens
dokumentationsarbete genom att sätta in
ett bidrag på vårt
bankgiro:
285-7498
Oskars Hembygdsförening